

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2023/2024-68)

20 HAZİRAN (2024) DÜNYA MÜLTECİLER GÜNÜ

Mülteci kimdir?

- ✓ Birleşmiş Milletler belgelerine göre mülteci, zulüm, savaş veya şiddet nedeniyle ülkesinden kaçmak zorunda kalan kişi olarak tanımlanmaktadır. Bir mültecinin ırkı, dini, milliyeti, siyasi görüşü veya belirli bir sosyal gruba üyeliği nedeniyle zulüm göreceğine dair haklı bir korkusu vardır. Bu kişiler büyük olasılıkla kendi ülkelerine dönememekte ya da dönmekten korkmaktadır. Savaş, zulüm, şiddet, vb. mültecilerin ülkelerini terk etmelerinin başlıca nedenleri arasındadır.¹
- ✓ Tüm mültecilerin ve uluslararası koruma ihtiyacı olan diğer kişilerin %52'si üç ülkeden gelmektedir: Suriye, Ukrayna ve Afganistan.²
- ✓ Ülke içinde yerinden edilmiş kişi evini terk etmek zorunda kalan ancak hiçbir zaman başka bir ülkeye geçmemiş olan, kendi ülkesinde yaşamaya devam eden kişidir. Dünya genelinde 62,5 milyon insan yerinden edilmiş durumdadır.³
- ✓ Birleşmiş Milletler belgelerine göre sığınmacı, uluslararası koruma arayan kişidir; bir kişi güvenlik arayışıyla uluslararası bir sınırı geçtiğinde, genellikle yasal olarak mülteci olarak tanınmak için başvuruda bulunması gerekir. Sığınma talebinde buldukları ve başvurularının sonucunu bekledikleri sürece sığınmacı olarak adlandırılırlar ve korunmaları gerekir. Tüm sığınmacılar mülteci değildir, ancak tüm mülteciler öncesinde sığınmacı olmuştur.⁴ Dünya genelinde 2023 yılı verilerine göre yaklaşık 6,1 milyon sığınmacı vardır.⁵

Dünya Mülteciler Günü nedir?

- ✓ Dünya Mülteciler Günü, Birleşmiş Milletler tarafından dünya genelindeki mültecileri onurlandırmak amacıyla belirlenmiş uluslararası bir gündür. Dünya Mülteciler Günü, her yıl 20 Haziran'da çatışma veya zulümden kaçmak için evlerini terk etmek zorunda kalan insanların güç ve cesaretine dikkat çeker. İlk kez 20 Haziran 2001'de, Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin 1951 Sözleşmesi'nin 50. yıl dönümünü anmak amacıyla dünya genelinde etkinlikler yapılmıştır.⁶ Dünya'da 2023 yılı verilerine göre yaklaşık 36,4 mülteci vardır.⁷
- ✓ Dünya Mülteciler Günü, mültecilerin haklarına, ihtiyaçlarına ve hayallerine dikkat çekerek, onların yalnızca hayatta kalmalarını değil, aynı zamanda gelişmelerini sağlamak için siyasi irade ve kaynakların seferber edilmesine yardımcı olur. Mültecilerin hayatlarını korumak ve iyileştirmek her gün önemlidir, ancak Dünya Mülteciler Günü gibi uluslararası günler, çatışma veya zulümden kaçanların durumuna küresel dikkati odaklamaya yardımcı olur. Dünya Mülteciler Günü'nde düzenlenen birçok etkinlik, mültecileri destekleme fırsatları yaratır.⁸
- ✓ Dünya genelinde mülteciler konusunda çalışan organizasyonlar arasında Birleşmiş Milletler Mülteci

¹ <https://www.unrefugees.org/refugee-facts/what-is-a-refugee/> Erişim: 10.06.2024

² <https://www.unrefugees.org/refugee-facts/what-is-a-refugee/> Erişim: 10.06.2024

³ <https://www.unhcr.org/refugee-statistics/> Erişim: 10.06.2024

⁴ <https://www.unhcr.org/asylum-seekers> Erişim: 10.06.2024

⁵ <https://www.unhcr.org/refugee-statistics/> Erişim: 11.06.2024

⁶ <https://www.unhcr.org/world-refugee-day> Erişim: 10.06.2024

⁷ <https://www.unhcr.org/refugee-statistics/> Erişim: 10.06.2024

⁸ <https://www.unhcr.org/world-refugee-day> Erişim: 10.06.2024

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2023/2024-68)

Örgütü (UNHCR) ve Uluslararası Mülteciler Örgütü (Refugees International)⁹ öne çıkmaktadır. Türkiye’de Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından Göçmen Sağlığı Merkezleri aracılığıyla sığınmacılara ve göçmenlere temel sağlık hizmetlerine erişim sağlanmaktadır.¹⁰

- ✓ Bu yıl (2024), Dünya Mülteciler Günü, *mültecilerin kabul edildiği bir dünya için mültecilerle dayanışmaya* odaklanmaktadır. Mültecilerin dayanışmaya her zamankinden daha fazla ihtiyacı vardır. Dayanışma, aynı zamanda içinde buldukları kötü duruma çözüm bulmak, çatışmaları sona erdirerek evlerine güven içinde dönebilmelerini sağlamak, kendilerine kucak açan toplumlarda başarılı olma fırsatlarına sahip olmalarını sağlamak ve ülkelere bu amaçlara yönelik desteklemek için ihtiyaç duydukları kaynakları sağlamak anlamına da gelmektedir.¹¹ Dünya için önemli bir halk sağlığı konusu olan mülteciler için Dünya Mülteciler Günü ile farkındalığı arttırmak ve gerekli çözümleri üretmek önemlidir.

Şekil 1. Konuya ilişkin görsel ¹²

⁹ [Internet] <https://www.refugeesinternational.org/> Erişim: 11.06.2024

¹⁰[Internet] <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/gsm.html> Erişim: 11.06.2024

¹¹[Internet] <https://www.unhcr.org/events/world-refugee-day-2024> Erişim: 11.06.2024

¹²[Internet] https://www.unhcr.org/sites/default/files/styles/standard_08/public/2024-05/englishwebsite_header900x505.webp?h=aaae0b46&itok=4z1RY-MG Erişim: 11.06.2024